

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/107/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116222877
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3116222877.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Marty Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcov: 1/ G., 2/ X., obaja zastúpení X., proti žalovaným: 1/ V. 2/ W., 3/ E., žalovaní 2/, 3/ zastúpení X., o určenie neplatnosti zmluvy a iné, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 18. januára 2019, č. k. 19Csp/145/2016-202, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výroku IV. **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výroku II. a vo výrokoch o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec v tomto rozsahu **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 18. januára 2019, č. k. 19Csp/145/2016-202 súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že žalovaný 1/ nie je oprávnený domáhať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam v bezpodielovom vlastníctve žalobcov 1/, 2/, zapísaným na liste vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie P., a to byt č. X na X. p. bytového domu, vchod X, súpisné č. XXX, postavený na pozemku CKN parc. č. XXXX/X, k.ú. P., obec P., okres I. v spoluvl. podiele 1/1, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo výške 83/430, spoluvlastnícky podiel na pozemku CKN parc. č. XXXX/X, zast. plochy a nádvoria vo výmere 295 m², vo výške 83/430, určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 uzavretá medzi žalobcami 1/, 2/ a E. je neplatná, že zmluva o poskytovaní domáceho servisu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 uzavretá medzi žalobcami 1/, 2/ a E. je neplatná, že záložná zmluva zo dňa 11.03.2015 uzavretá medzi žalobcami 1/, 2/ a E. je neplatná, že výška pohľadávky žalovaného 1/ voči žalobcom 1/, 2/ zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 je 0,- eur, uloženia zákazu žalovanému 2/ vykonávať dobrovoľnú dražbu na základe návrhu žalovaného 1/ k nehnuteľnostiam v bezpodielovom vlastníctve žalobcov 1/, 2/, zapísaným na liste vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie P., a to byt č. X na X. p. bytového domu, vchod X, súpisné č. XXX, postavený na pozemku CKN parc. č. XXXX/X, k.ú. P., obec P., okres I. v spoluvl. podiele 1/1, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo výške 83/430, spoluvlastnícky podiel na pozemku CKN parc. č. XXXX/X, zast. plochy a nádvoria vo výmere 295 m², vo výške 83/430. Rozhodol, že žalovaní 2/, 3/ majú proti žalobcom 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením. Žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobcovia ako dlžníci a E. ako veriteľ uzavreli dňa 11.03.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Na uvedenú zmluvu sa vzťahuje aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože veriteľ poskytol spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a žalobcom bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalobcovia sa domáhali žalobou v znení

jej pripustenej zmeny viacerých žalobných nárokov. Súd musel najprv preskúmať, či je daná procesná prípustnosť jednotlivých žalobných nárokov vzhľadom na ustanovenia § 137 písm. a/ až d/ CSP. Prvým petítom sa žalobcovia domáhali určenia, že žalovaný 1/ nie je oprávnený domáhať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam v bezpodielovom vlastníctve žalobcov 1/, 2/. Po preskúmaní veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem na požadovanom určení. V konaní bolo z oznámenia o postúpení pohľadávky vyhotoveného pôvodným veriteľom E.. zo dňa 14.09.2016 adresovaného žalobcovi 1/ preukázané, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 14.09.2016 pôvodný veriteľ postúpil pohľadávku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 11.03.2015 medzi žalobcami a pôvodným veriteľom na postupníka spol. O., ktorý mal tiež v zmysle zápisu v obchodnom registri oprávnenie poskytovať úvery. Postúpenie pohľadávky zo zmluvy o úvere zo dňa 11.03.2015 spolu so záložným právom na postupníka spol. O. vyplýva aj z vyjadrenia E.. zo dňa 27.09.2018, v ktorom tento pôvodný veriteľ spresnil, že predmetom postúpenia neboli práva zo zmluvy o poskytovaní domáceho servisu, keďže v čase postúpenia pohľadávky zo zmluvy o úvere bola pohľadávka zo zmluvy o poskytovaní domáceho servisu v plnej výške uhradená. Z predžalobných upomienok zo dňa 04.03.2016, oznámenia o strate výhody splátok zo dňa 06.09.2016 bolo preukázané, že pred postúpením pohľadávky bol predmetný úver predčasne zosplatnený ku dňu 26.07.2016. Skutočnosť, že oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 14.09.2016 bolo doručené iba žalobcovi 1/, a nie aj žalobkyni 2/, nemá vplyv na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Chyba v označení priezviska žalobcu 1/, žalobkyne 2/, a v čísle zmluvy o spotrebiteľskom úvere v ďalšom oznámení o postúpení pohľadávky, vyhotovenom X.. P. Z., advokátkou nemá za následok neplatnosť postúpenia pohľadávky, keďže do dispozičnej sféry dlžníka sa dostalo oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 14.09.2016, ktoré bolo vyhotovené pôvodným veriteľom a z tohto oznámenia je jasné, že pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX bola postúpená z pôvodného veriteľa na postupníka. Iné dôvody, pre ktoré by mala byť zmluva o postúpení pohľadávok neplatná, neboli zo strany žalobcov tvrdené. Súd považoval preto zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 14.09.2016 za platnú. Z výpisov z obchodného registra ohľadom žalovaného 1/ a ohľadom O.. bolo preukázané tvrdenie žalobcov, že O.. zanikla výmazom z obchodného registra dňa 28.02.2017 v dôsledku zlúčenia so žalovaným 1/. Z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 23.12.2016 bolo preukázané, že spoločnosť O. pred jej zánikom postúpila celú neuhradenú pohľadávku z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.03.2015 spoločnosti E., teda žalovanému 3/, a to spolu s právami vyplývajúcimi zo zabezpečenia pohľadávky, ako je to výslovne uvedené v čl. 3 ods. 1 zmluvy o postúpení pohľadávky. Pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere teda neprešla v dôsledku zlúčenia na žalovaného 1/ ako univerzálného právneho nástupcu spoločnosti O.. Práva a povinnosti zo zmluvy o úvere vrátane práv s pohľadávkou spojenými, t.j. aj práva vyplývajúce zo zabezpečenia záväzkov prešli teda na postupníka, t.j. žalovaného 3/, ktorý sa stal dlžníkovým veriteľom ako aj záložným veriteľom. Aj táto druhá zmluva o postúpení pohľadávky je platná a je bez právneho významu, že postupník a postupca sú majetkovo a personálne prepojení osobou konateľa. Navrhnúť výkon záložného práva a domáhať sa výkonu záložného práva na základe záložnej zmluvy nie je oprávnený žalovaný 1/, ale toto právo patrí žalovanému 3/. Žalovaný 1/ tak nie je pasívne vecne legitimovaný ohľadom tohto určovacieho nároku, vyhovením žalobnému nároku o určenie neexistencie práva žalovaného 1/ domáhať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam v bezpodielovom vlastníctve žalobcov 1/, 2/ by nezmenilo nič na právnom postavení žalobcov, naliehavý právny záujem žalobcom na požadovanom určení, a preto súd žalobu proti žalovanému 1/ musel výrokom I. zamietnuť.

2. Druhým žalobným petítom sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.03.2015. Žalobcovia teda žiadajú určiť právnu skutočnosť, medzi ktoré patrí určenie platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu. V danom prípade tento druh žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zároveň aj právny záujem na takomto určení vyplýva (a tým je splnená podmienka procesnej prípustnosti žaloby) priamo z ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení zákona č. 279/2017 Z.z. (čl. XII bod 39) účinného od 01.01.2018, v zmysle ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. V časti označenia zmluvných strán v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedené, že veriteľ E.. bol pri uzatváraní a podpise zmluvy zastúpený pani Q. E. na základe splnomocnenia zo dňa 21.05.2014. Hoci žalobcovia uviedli, že celú zmluvu o úvere pred podpisom neprečítali, žalobca 1/ netvrdil, že by zástupcov veriteľa žiadal o väčší časový priestor na detailné oboznámenie sa s obsahom zmluvy o úvere. Žalobcovia ale potvrdili, že obsah zmluvy o úvere im pred podpisom ústne vysvetlili

poverení zamestnanci veriteľa, pričom keď žalobkyňa 2/ zmluvu o úvere po podpise doma prečítala, zistila, že ústne podané informácie o obsahu zmluvy sa zakladajú na pravde. Predmetná zmluva o úvere spĺňa aj podmienku určitosti a zrozumiteľnosti. Keďže poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky bolo možné podľa § 499 Obchodného zákonníka dojednať odplatu, ktorá bola v zmluve o úvere dohodnutá vo výške 2.221,- eur. Súd nemal zato, žeby dojednaný úrok vo výške 12,96% ročne a odplata vo výške 2.221,- eur boli neprimerane vysoké, že by boli zmluvné ustanovenia o týchto nárokoch v rozpore s dobrými mravmi. Podľa štatistického prehľadu priemerných úrokových mier uverejnených Národnou bankou Slovenska pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých v marci 2015 s dobou splatnosti nad 5 rokov bola priemerná úroková miera vo výške 11,81 % ročne. Ide o prevýšenie len o 1,15%. Dohodnutá odplata teda nezavádza značnú nevyváženosť do zmluvného vzťahu, neporušuje pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Dojednaná odplata za úver (zmluvný úrok, odplata a ostatné náklady spojené so spotrebiteľským úverom) nepresahuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Ministerstvo financií SR v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. zverejnilo dňa 31.12.2014 priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov bánk pre daný typ úveru (spotrebiteľské úvery so zabezpečením vo výške viac ako 6.500,- eur so zmluvnou platnosťou od 5 do 10 rokov) v sadzbe 12,31%. Dvojnásobok tejto priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov predstavuje 24,62%, a keďže v zmluve o úvere bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov 23,90% vyjadrujúca celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, neprevyšuje táto celková odplata za spotrebiteľský úver najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle príslušných právnych predpisov. Súd nezistil, že by zmluva bola v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, v rozpore s dobrými mravmi, a z toho dôvodu neplatná. Uzavretie záložnej zmluvy je bežným spôsobom zabezpečenia pohľadávky veriteľa zo zmluvy o úvere. Nie je možné potom fakt, že spotrebiteľský úver bol zabezpečený záložným právom zriadeným na byt žalobcov, hodnotiť ako skutočnosť, ktorá by zakladala rozpor so zásadami poctivého obchodného styku, resp. rozpor s dobrými mravmi a tým neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dojednanie o práve veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru v zmluve o úvere nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Možnosť zakotviť toto oprávnenie do zmluvy vyplýva z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a zákonom nie je táto možnosť vylúčená v prípade spotrebiteľských zmlúv. Nejedná sa ani o sankciu v zmysle zmluvnej pokuty ako uvádzali žalobcovia, pretože pri predčasnom zosplatnení úveru pre nesplácanie splátok úveru nevzniká žalobcom ako spotrebiteľom povinnosť na nové plnenie, len sa mení obsah záväzku, dlžníci strácajú výhodu splátok a sú povinní uhradiť celý úver na požiadanie veriteľa. Pokiaľ žalobcovia namietali, že toto právo veriteľa je viazané na omeškanie s úhradou čo i len jednej splátky úveru, súd poukazuje na to, že v čl. III bod 1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere je právo veriteľa žiadať predčasné splatenie úveru podmienené uplynutím doby omeškania s úhradou jednej splátky predstavujúcej tri mesiace odo dňa nasledujúceho po dátume uvedenom v splátkovom kalendári. Uvedená zmluvná úprava korešponduje s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Z listín bolo preukázané, že pôvodný veriteľ vyzýval žalobcov na úhradu omeškaných splátok s upozornením na možnosť využitia práva predčasne zosplatniť úver a napokon úver predčasne zosplatnil ku dňu 27.07.2016, o čom zaslal žalobcom poštou písomné oznámenia. S ohľadom na požadované určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú bez právneho významu tvrdenia žalobcov o tom, že veriteľ pri uzatváraní tejto zmluvy nedôsledne šetril zárobkové pomery žalobcov, že si nevyžiadaval výplatné pásky od nich. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., nie je v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Následkom porušenia tejto povinnosti teda nie je neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ani s hrubým porušením tejto povinnosti zákon nespája neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. sa v takomto prípade považuje úver za bezúročný a bez poplatkov, ktorého nároku sa však žalobcovia ani nedomáhali. Súd dodáva, že z čestného prehlásenia a žiadosti žalobcov o úver zo dňa 04.03.2015 a z výsluchu žalobcov bolo preukázané, že veriteľ pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere dopytovaním žalobcov

zistoval výšku ich priemerných čistých mesačných príjmov a výšku ich mesačných výdavkov, majetkové pomery, počet osôb žijúcich v domácnosti so žalobcami, a teda mal relevantné informácie pre posúdenie schopnosti žalobcov splácať úver v dohodnutých mesačných splátkach, ktoré neprevyšovali čistý príjem žalobcov po odpočítaní ich mesačných výdavkov. Pokiaľ je v čl. VII zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvedené, že záložným veriteľom je D., ide podľa vyjadrenia žalovanej strany o chybu v písaní. Z obsahu samotnej záložnej zmluvy zo dňa 11.03.2015 bolo preukázané, že v jej úvodnej časti bol uvedený správny názov záložného veriteľa E. Tieto zmluvy boli žalobcom odovzdané, takže vedeli, kto je záložný veriteľ. S poukazom na všetky uvedené dôvody súd žalobu výrokom II. v tejto časti zamietol.

3. Žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o poskytovaní domáceho servisu zo dňa 11.03.2015 nie je procesne prípustná. Ako už bolo uvedené vyššie, žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu spadá pod ustanovenie § 137 písm. d/ CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti (medzi právne skutočnosti patrí aj právny úkon, jeho platnosť alebo neplatnosť), avšak len za predpokladu, že to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobcovia ani netvrdili, ktorá právna norma umožňuje určenie neplatnosti zmluvy o poskytovaní domáceho servisu a ani nemohli, keďže ku dňu vyhlásenia rozsudku neexistoval takýto právny predpis, ktorý by výslovne pripúšťal žalobu o určenie neplatnosti predmetnej zmluvy. Preto súd žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o poskytovaní domáceho servisu výrokom III. zamietol z dôvodu procesnej neprípustnosti.

4. Z dôvodov uvedených v predchádzajúcom odseku nie je daná procesná prípustnosť ani žaloby o určenie neplatnosti záložnej zmluvy zo dňa 11.03.2015, na základe ktorej bolo zriadené záložné právo na byt žalobcov za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.03.2015. Osobitný právny predpis oprávnenie podať takúto žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy neprípúšťa. Procesná prípustnosť domáhať sa určenia neplatnosti záložnej zmluvy, teda určenia právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d/ C.s.p. nevyplýva zo zákona. Pokiaľ chceli žalobcovia docieľiť výmaz tohto záložného práva z katastra nehnuteľností, mali podať iný druh žaloby. Stav ohrozenia práva žalobcov alebo neistotu v ich právnom postavení možno odstrániť len určením, či tu je, alebo nie je záložné právo. Preto súd žalobu v tejto časti výrokom IV. zamietol. Uvedené vyplýva napr. z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 89/2007 zo dňa 25.02.2009, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 108/2017.

5. Súd žalobe nevyhovел ani v časti o určenie, že skutočná výška pohľadávky žalovaného 1/ zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.03.2015 je 0,- eur, vo vzťahu k žalovanému 1/ chýba naliehavý právny záujem na tomto požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c/ CSP. Súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že práva a povinnosti zo zmluvy o úvere, vrátane práva na úhradu úveru a nákladov s ním spojených patriace veriteľovi boli platne postúpené na O.. a následne na žalovaného 3/, ktorý sa v dôsledku singulárnej sukcesie stal nositeľom týchto hmotnoprávných oprávnení. Žalovaný 1/ nie je veriteľom predmetnej pohľadávky. Pokiaľ ide o tento žalobný nárok voči žalovanému 3/ tento obстоjí čo do existencie naliehavého právneho záujmu. Žalovaný 3/ popieral tvrdenie, že dlh žalobcov zo zmluvy o úvere je 0,- eur, uvedené by nepochybne odstránilo stav právnej neistoty v postavení žalobcov, a preto je daný naliehavý právny záujem na určení, že žalobcovia nemajú voči aktuálnemu veriteľovi pohľadávky dlh zo zmluvy o úvere. Súd poukazuje na to, že samotní žalobcovia uvádzali, že veriteľovi titulom úveru uhradili cca sumu 4.000,- eur. Z predložených dokladov o úhradách bolo preukázané, že žalobcovia titulom úveru uhradili spolu sumu 3.910,- eur (poslednú úhradu vykonali dňa 20.09.2016 v sume 380,- eur). Iné úhrady než tie, ktoré žalobcovia do spisu zdokladovali podľa ich vyjadrenia nevykonali, a ani žalovaní netvrdili iné ďalšie úhrady dlhu zo strany žalobcov. Úver však bol žalobcom zo strany pôvodného veriteľa vyplatený podľa ich tvrdenia, potvrdeného výpisom z účtu žalobcov zo dňa 16.03.2015 v sume 14.644,- eur. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade ak by bola zmluva o spotrebiteľskom úvere neplatná (čo však preukázané nebolo), jednalo by sa v prípade poskytnutých peňažných prostriedkov v prospech žalobcov o plnenie bez právneho dôvodu a žalobcovia by boli povinní zaplatiť veriteľovi zo zmluvy o úvere titulom bezdôvodného obohatenia nevrátenú časť istiny úveru, t.j. sumu 10.734,- eur (14.644,- eur - úhrady v sume 3.910,- eur). Dlh žalobcov teda nepochybne ku dňu vyhlásenia rozsudku prevyšuje 0,- eur. Žaloba bola z uvedených dôvodov v tejto časti výrokom V. zamietnutá.

6. Súd žalobu zamietol aj proti žalovanému 2/ v časti o uloženie mu zákazu vykonávať dobrovoľnú dražbu na byt žalobcov na základe návrhu žalovaného 1/. V tejto časti ide o žalobu na splnenie povinnosti v zmysle § 137 písm. a/ CSP. Zo zhodných tvrdení strán bolo preukázané, že žalovaný 2/

ako dražobník upustil od vykonania dobrovoľnej dražby, ktorú vykonával na základe zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby uzavretej s O., pričom upustiť od dražby bol povinný na základe neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 16Csp 79/2016-59 zo dňa 11.11.2016, ktorým mu bolo uložený zákaz vykonávať úkony vedúce k výkonu záložného práva. Navyše žalovaný 1/ ani nemôže navrhnúť vykonanie dobrovoľnej dražby, pretože nie je veriteľom pohľadávky zo zmluvy o úvere. Veriteľom tejto pohľadávky je z dôvodu postúpenia pohľadávky žalovaný 3/. Z výsluchu konateľa žalovaných 2/, 3/ vyplynulo, že žalovaný 3/ neuzavrel so žalovaným 2/ ani s iným dražobníkom novú zmluvu o vykonaní dobrovoľnej dražby na byt žalobcov. Zmluva o vykonaní dobrovoľnej dražby zanikla a tieto tvrdenia žalobcovia nerozporovali. Keďže žalovaný 2/ pre neexistenciu zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby na byt žalobcov nie je oprávnený vykonávať dobrovoľnú dražbu, nie je možné mu ukladať povinnosť, aby sa zdržal tohto oprávnenia, teda zakázať mu vykonávať dobrovoľnú dražbu na byt žalobcov. S poukazom na uvedené žalovanému 2/ chýba pasívna vecná legitímácia ohľadom tohto žalobného petitu a súd žalobu v tejto časti zamietol výrokom VI. Ďalej uviedol, že úspešní žalovaní majú v zmysle § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na zásadu úspechu právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% proti žalobcom.

7. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II. (určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a IV. (určenie neplatnosti záložnej zmluvy) podali žalobcovia 1/ a 2/ včas odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, eventuálne zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu tak, že určí absolútnu neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 uzavretej medzi žalobcami 1/, 2/ a E., a neplatnosť záložnej zmluvy uzatvorenej medzi záložným veriteľom a žalobcami. Namietali dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým tvrdeniam a § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mal byť právny úkon absolútne neplatný, že mali prejaviť slobodnú vôľu úver čerpať, tento splácať za dohodnutých podmienok a mali rozumieť obsahu zmluvy. Je pravdou, že žalobkyňa 2/ uviedla, že obsah zmluvy zodpovedal ústne podaným informáciám, ale na strane druhej už z podania samotnej žaloby a iných listín je zrejmé, že žalobkyňa 2/ je typickým príkladom spotrebiteľa, ktorý nedokáže detailne vyhodnotiť obsah zmluvy samotnej. Úver bol zaistený záložným právom k nehnuteľnosti, v ktorej už niekoľko rokov žije X. S., nar. XX.XX.XXXX a tento mal mať zriadené právo doživotného bývania, ktoré sa iba chybou katastra na liste vlastníctva nikdy neobjavilo. Podpísali zmluvu napriek tomu, že sa v zmluve na strane 5. uvádza iný záložný veriteľ, a to spoločnosť D.. Nikdy o takejto spoločnosti nepočuli. Tieto skutočnosti jednoznačne nasvedčujú tomu, že nevedeli rozpoznať a správne vyhodnotiť obsah zmluvy, najmä ak boli v časovej tiesni a nemali dostatok času dať si zmluvu preskúmať inej osobe. Na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 11.03.2015 im mal poskytnúť pôvodný veriteľ - spoločnosť E.. spotrebiteľský úver vo výške 15.000,- eur, pričom reálne im boli poukázané finančné prostriedky vo výške 14.644,- eur. V danom prípade nedošlo k reálnemu odovzdaniu sumy 15.000,- eur. Odovzdanie sumy 15.000,- eur zo strany pôvodného veriteľa po celý čas popierali. Úrok a odplata bola dojednaná nejasne a nezrozumiteľne. Spomína sa úrok 12,96%, RPMN 23,90% a následne priemerná RPMN 12,31% a v závere ods. II. zmluvy je úrok 14,81% za rok, RPMN bola vypočítaná na podklade predpokladov. Zmluva o úvere mala obsahovať prehľadne ročnú percentuálnu mieru nákladov, celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, údaje musia byť vypočítané v čase uzatvorenia zmluvy a musia byť uvedené všetky predpoklady pre výpočet použité. Po prepočte sumy, ktorú reálne dostali žalobcovia, mal byť úver navýšený o 123,85%, čo sa v prepočte nezohoduje s údajmi uvádzanými v zmluve. RPMN bola teda uvádzaná nesprávne v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná pokuta 0,2% každý deň omeškania je neprimerane vysoká. Článok IV. zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravoval sankcie za omeškание a úhradu nákladov spojených s vymáhaním, pričom hrubým spôsobom narušuje rovnováhu medzi stranami zmluvy v neprospech slabšej zmluvnej strany. V prípade omeškania je dlžník povinný platiť zákonný úrok z omeškania ako aj zmluvnú pokutu 0,2% z dlžnej čiastky za každý začatý deň omeškania. Poukazovali na neurčitosť zmluvnej podmienky a namietali, že aj túto podmienku mal súd vyhodnotiť ako neprijateľnú a v zmysle § 53 ods. 5 OZ za neplatnú. Rovnako poplatok za vedľajšie plnenie, poplatok v sume 2.221,- eur, poplatky za domáci servis považujú za neprijateľnú podmienku v zmluve, pretože si takúto službu u žalovaného neobjednali a slúži výlučne v prospech dodávateľa. Zmluva neobsahuje náležitosti uvedené podľa § 9 ods. 2 písm. i/, j/, k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení do 31.10.2015. Domnievajú sa, že žaloba v časti neplatnosti záložnej zmluvy bola podaná zákonne a je procesne

prípustne. V prípade úspešnosti žaloby v petite II. a teda, že by súd určil zmluvu o spotrebiteľskom úvere za neplatnú, mal v súvislosti s neprijateľnosťou podmienky zmluvy v čl. V. spotrebiteľskej zmluvy vysloviť aj neplatnosť záložnej zmluvy, ktorá zmluva má akcesorickú povahu vo vzťahu k úverovej zmluve.

8. K odvolaniu sa vyjadrili žalovaní 2/ a 3/. Navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Napadnutý rozsudok označili za odraz skutkového stavu a výroky, ktorými súd zamietol sporné určenia neplatnosti, za správne. Vo svojom vyjadrení vyslovili názor, že zásada ochrany slabšej strany neplatí absolútne, pretože by tým bolo popreté rovné postavenie strán sporu. Svoj názor podopierali odlišným stanoviskom sudcu I. k nálezu ÚS SR I.ÚS 547/2012 z 24.10.2013, rozhodnutím ESD vo veci sp.zn. C-42/15 Béroová. rozhodnutím ÚS v PL. ÚS 11/2016-60 zo 07.02.2018. Uviedli, že prvé 4 mesačné splátky boli vo výške 1,- euro. K započítaniu ku vyplateniu úveru teda došlo vo výške 1,- euro so splátkou z úverovej zmluvy a zvyšok z dlhu zo zmluvy o domácom servise. Žiadne ustanovenie v našom právnom poriadku nebráni takémuto započítaniu, preto nemožno konštatovať, že úver nebol poskytnutý a z toho vyvodiť neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaní trvajú na tom, že úver bol poskytnutý žalobcom v plnom rozsahu. Splátkový kalendár bol vypracovaný, žiadne ustanovenie neprikazuje, aby bol priamo v texte zmluvy. Námietku žalobcov, že úrok, RPMN a odplata neboli dohodnuté jasne, jednoznačne a zrozumiteľne, označili za účelovú interpretáciu, keďže žalobcovia sami konštatovali, že o výške úveru, splátkach a všetkých podmienkach boli informovaní a vyrozumení, následne si zmluvy prečítali a zistili, že korešpondujú s informáciami, ktoré im boli poskytnuté. Výška úrokov bola v zmluve uvedená zrozumiteľne a jasne, neprekračovala obvyklú mieru úrokov v iných peňažných ústavoch. K námietke o zmluvnej pokute uviedli, že ako neprijateľnú podmienku vo výške, ako ju stanovuje zmluva, by ju bolo možné považovať len v prípade, ak by mal už bežný úrok neprimeranú výšku, čím by v kumulácii so sankciami bolo možné považovať zmluvu o spotrebiteľskom úvere za priečiacu sa dobrým mravom. Samotná zmluva o úvere však nevykazuje žiadne známky priečenia sa dobrým mravom - ustanovuje prijateľný úrok, odkladá platenie splátok a obsahuje všetky náležitosti vyžadované právnym poriadkom. Žalobcovia sa nikdy nedomáhali alternatívnym alebo osobitným petitom určenia neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré je postavené na inom právnom základe ako nimi uvádzané domáhanie sa neplatnosti celých zmlúv. Neprijateľnosť jednotlivých podmienok nezakladá neplatnosť celej zmluvy, pokiaľ sú oddeliteľné od ostatného obsahu zmluvy. Preto tieto dôvody neobstoja. Žalobcovia po celé konanie operovali s neplatnosťou zmluvy o domácom servise, ktorá však bola ukončená splnením záväzkov. Pri postúpení pohľadávky zo zmluvy o úvere nedošlo aj k postúpeniu pohľadávky zo zmluvy o domácom servise. K tejto zmluve ostal vo vzťahu k žalobcom zmluvným partnerom E..

Tu nemá pasívna legitímácia žalovaných opodstatnenie. Nakoľko mali žalobcovia od počiatku sporu právne zastúpenie, nemožno hovoriť o ich právnej nevedomosti a mohli sa domáhať spätného plnenia z tejto zmluvy vychádzajúceho z § 53 ods. 8 priamo od druhej zmluvnej strany. K námietke žalobcov, že úverová zmluva je nejasná, nezrozumiteľná, neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom, nebola im reálne vyplatená zmluvne dohodnutá suma a nemali možnosť chápať význam jednotlivých ustanovení zmluvy, uviedli, že ide o účelové tvrdenie žalobcov na dosiahnutie ich cieľa, sami priznali, že o podmienkach vedeli, v čase od stretnutia sa so zástupcami veriteľa k podpisu, ktorý bol vykonaný na inom mieste prešiel čas, kedy si mohli podpísanie rozmyslieť a neboli v žiadnej tiesni spôsobenej právnym predchodcom žalovaných, ktorý by ich nútil zmluvy podpísať. Namietali, že žalobcovia naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmlúv zdôvodnili všeobecnými poučkami bez vzťahu na konkrétnu situáciu a na nimi aplikované právo. Žalobcovia v odvolaní poukázali na niekoľko rozhodnutí, ale žiadne z rozhodnutí, na ktoré poukázali, nemožno považovať za konštantnú judikatúru a jeho porušenie za porušenie legitímneho očakávania, nakoľko nejde o rozhodnutia Najvyššieho súdu publikované v zbierke, ani rozhodnutia, ktoré sú konštantným rozhodovaním, nakoľko ich pre daný právny problém neuviedli v dostatočnom množstve. Žalovaní považujú ich konanie za špekulatívne.

9. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu nevyjadril.

10. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v rozsahu výroku IV., ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť a v rozsahu výroku II., ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C.s.p. zrušiť z týchto dôvodov:

11. Na úvod odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že v zmysle citovaného § 379 C.s.p. mohol preskúmať rozsudok len v rozsahu napadnutom odvolaním teda v rozsahu výrokov II. a IV.

12. V rozsahu napadnutého výroku IV. rozsudku sa stotožňuje s právnym posúdením v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na toto právne posúdenie v plnom rozsahu poukazuje.

13. Osobitne v prípade žalôb na určenie je povinnosťou súdu zaoberať sa v prvom rade otázkou jej procesnej prípustnosti.

14. Súd prvej inštancie tak vykonal, s uvedenou otázkou sa vyporiadal a žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, ktorá je žalobou o učenie právnej skutočnosti, ktorej prípustnosť upravuje § 137 písm. d/ C.s.p., správne vyhodnotil ako procesne neprípustnú z dôvodu nesplnenia podmienok citovaného ustanovenia. Predmetné ustanovenie síce umožňuje žalovať o určenie (ne)existencie právnej skutočnosti na rozdiel od § 137 písm. c/ O.s.p., ktorý upravuje žalobu o určenie (ne)existencie práva alebo právneho vzťahu, avšak len za splnenia osobitnej podmienky a síce, že možnosť tohto druhu žaloby vyplýva z osobitného predpisu, teda že ju pripúšťa najmä hmotné právo.

15. Judikatúra už za účinnosti predchádzajúceho zrušeného procesného predpisu Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb.), ktorý nepoznal výslovné znenie zodpovedajúce citovanému ustanoveniu § 137 písm. d/ C.s.p. a teda ani žalobu o určenie právnej skutočnosti, dôvodila, že určovací žaloba je na mieste len tam, kde má súd deklarováť existenciu alebo neexistenciu právneho vzťahu či práva. Určenie existencie právnej skutočnosti, nie právneho vzťahu či práva rozhodnutím súdu, prichádza do úvahy iba vtedy, ako to zákon pripúšťa (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR z 24.02.1971, sp. zn. 2 Cz 8/71, publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí pod Rc 17/722; rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.03.1997, sp. zn. 3 Cdo 1338/96, publikované pod Jc 21/977 v časopise Súdna judikatúra, ročník 1997, zošit 3, s. 58; rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe z 28.06.1994, sp. zn. 7 Cdo 41/93, publikované v Bulletine Vrchného súdu v Prahe pod Rc 35/944, ročník 1994, zošit 3, s. 38, zhodne zhodnotenie Najvyššieho súdu SSR z 27.06.1972, sp. zn. CPJ 59/71, publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod Rc 65/722, ročník 1972, zošit 9, s. 496).

16. Žalobcovia netvrdili, ktorý právny predpis umožňuje žalovať o určenie neplatnosti záložnej zmluvy a taký predpis ani súdu nie je známy. Preto v danom prípade žaloba na určenie neplatnosti záložnej zmluvy, teda žaloba o určenie právnej skutočnosti nemohla mať z procesných dôvodov nádej na úspech a bola správne zamietnutá.

17. Žalobcami uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku IV. potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu potvrdiť.

18. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu výroku IV. tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

20. Iná situácia je v prípade výroku II. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tento druh žaloby je procesne prípustný, jeho procesná prípustnosť vyplýva z § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalobou.

21. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku zaoberal jednotlivými žalobcami namietanými dôvodmi neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysvetľoval svoj záver o nedôvodnosti každého z nich.

22. Spomedzi týchto viacerých záverov uvedených v odôvodnení odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o preukázaní súladnosti celkovej odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov pozostávajúcej z dojednaného úroku vo výške 12,96% ročne a odplaty vo výške 2.221,- eur s právnymi predpismi, resp. s dobrými mravmi. Svoj záver súd prvej inštancie odôvodňoval zistením, že dojednaná odplata za úver (zmluvný úrok, odplata a ostatné náklady spojené so spotrebiteľským úverom) nepresahuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Súd prvej inštancie zistil, že Ministerstvo financií SR v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. zverejnilo dňa 31.12.2014 priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov bánk pre daný typ úveru (spotrebiteľské úvery so zabezpečením vo výške viac ako 6.500,- eur so zmluvnou platnosťou od 5 do 10 rokov) v sadzbe 12,31%. Dvojnásobok tejto priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov predstavuje 24,62%.

23. Ďalej súd prvej inštancie uvažoval, že keďže v zmluve o úvere bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov 23,90% vyjadrujúca celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, neprevyšuje táto celková odplata za spotrebiteľský úver najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle príslušných právnych predpisov.

24. Odvolací súd nesúhlasí s touto úvahou súdu prvej inštancie. Pre posúdenie zákonnosti a súladnosti dojednanej odplaty s právom je podľa názoru odvolacieho súdu rozhodujúca skutočná výška RPMN, a nie výška RPMN uvedená v zmluve, keďže tento údaj v zmluve nemusí byť správny. Súd prvej inštancie však výpočet skutočnej výšky RPMN nevykonal, spoľahol sa na údaj uvedený v zmluve. Takýto výpočet nie je spomínaný v odôvodnení rozsudku, ani sa nenachádza v spise vo forme dôkazu (listiny). Výpočet RPMN možno vykonať na základe internetových kalkulačiek.

25. Keďže súd prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia takýto dôkaz nevykonal, pričom tento nedostatok nemožno v rámci zachovania dvojinstančnosti súdneho konania napraviť v konaní pred odvolacím súdom, uvedená skutočnosť nemohla mať za následok iné ako zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Preto odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C.s.p. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výroku II. a v závislých výrokoch o náhrade trov konania a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu spor v tejto časti vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. Po vrátení veci v zrušenom rozsahu bude úlohou súdu prvej inštancie vykonať výpočet skutočnej RPMN daného úveru a svoje zistenie vyhodnotiť vo svetle aplikovaného rozhodného práva a znovu na základe vykonaného dokazovania rozhodnúť o uplatnenom nároku a o náhrade trov konania pred súdmi oboch inštancií. Pred novým rozhodnutím vo veci bude súd prvej inštancie postupovať v súlade s procesnými návrhmi strán sporu, rozhodujúce skutočnosti vyhodnotí podľa zásad uvedených v ust. § 191 ods. 1 C.s.p., pričom sa vysporiada so všetkými námietkami produkovanými stranami a tiež uvedenými v odvolaní. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3 :0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).